

Apstiprināts ERAF līdzfinansētais projekts Nr. PPA/3.4.2.1.1/09/02/003 „Lgatnes paprfabrikas ciemata kultūrvstures tērisma takas izveide” programmas „Valsts nozīmīgās pilsētās vniecības pieminekļu saglabāšana, atjaunošana un infrastruktūras pielāgošana tērisma produkta attīstībai”.

Projekta sagatavošanas darbs ilga trīs gadus. Šķūm bija ideja par nepieciešamību unikālo Lgatnes paprfabrikas ciemata vēsturisko centru, kas ir viengais šķūda veida industriālais apbūves koka koku komplekss Eiropā, padarīt par tēkamūdzes vēsturi iedzīvotjiem un saistošu apskates objektu tēristiem. Tika piesaistīti ieinteresētie arhitekti un sadarbība ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju, tika uzskatīts darbs pie „Lgatnes paprfabrikas ciemata vēsturiskā centra izpētes un attīstības koncepcijas” izstrādi. Šķūdzinošis šķūlaik tika likti pamatīšķūbrīža projektam Lgatnē. Koncepcijas izstrādes procesu vadīja arhitekte, bijusī lģatniete Ināra Kārkliņa, un viņas uzņēmuma - Arhitektu biroja „Forma” galvenā komanda. Koncepciju zinātniski pamatoja Karklins design Studio (Bostona, ASV), pielietojot patētētūpētniecības modeļus un ēmot par piemēru realizētus projektus Amerikā, Anglijā un Somijā. Būtisks un neatsverams bija gan esošais, gan bijušais lģatniešu ieguldījums, kas nešķūloja vēsturiskos fotodokumentus un atmiņu stāstus. Koncepcija izpelnījās augstu novērtējumu Latvijas kultūrvsturnieku aprindās un uz koncepcijas bāzes tika izveidots tehniskais projekts pirmās kultūrvstures tērisma takas izveidei. Turpinājumā, sadarbība ar SIA „Indigo line”, tika izstrādāts projekta pieteikums, kas ir vairāku simtu lapaspušu biezs projekta būtības izklāsts ar tēfinansiālu pamatojumu.

Šķūai projektī tiks realizēta koncepcijas pirmā kārtē. Kopumā visas koncepcijas realizācija ir plānota trīs kārtēs. Pirmās kārtas realizācija izmaksās aptuveni 700 tēkstāšus latu paredzot, ka 65% finansē Eiropas Savienība.

Plānots, ka darbi tiks uzskatīti un pabeigti jau 2010. gadā. Tēpārsvarā būs infrastruktūras objekti, piemēram, gājēju tilts pār Lgatnes upi pie paprfabrikas, gājēju celiņu izveide ap centra dēli un uzēnfabrikas klinti, Rēgaskalna un Skolaskalna labiekārtošana u.c.

Projekta veiksmīgai realizācijai visvairāk būs nepieciešams iedzīvotāju atbalsts, jo kaut arī tiks uzlabota infrastruktūra un vide, tas tieši šķūars ierastais dzīvesveids. Piemēram, nāksies attiekties no pussabrukšajiem šķūnšiem, kuru vietās tiks uzbūvētas gaumīgas malkas novietnes – it kā jau labi, bet paredzam, ka ar šķūdu jāatņem risināšana varētu radīt zināmu satraukumu.

Tomēr rezultāts, ko redzēsim jau šķūgada beigās, pārstiegs gan lģatniešus, gan viesus!

Lgatnes paprfabrikas ciemata vēsturiskā centra

„Lgatnes kultūrvstures tērisma takas” produkta idejas apraksts

Lgatnes kultūrvstures tērisma takas izveides mērķis ir parādīt un pastāstīt „Stāstu par Lģatni” – stāstu par Lgatnes paprfabrikas 19. gs. beigās, 20. gs. sākumā inženiertehniskajiem sasniegumiem un sociālo infrastruktūru.

Lgatnes paprfabrikas ciemata komplekss veidots 19. gs. beigās, lai nodrošinātu paprfabrikas strādniekiem un inženiertehniskajiem darbiniekiem augstvērtīgu dzīves tēlpu, kas atbilstošā tēlaika standartiem tika uzskatīts par vienu no modernākajiem Eiropā. Papildus dzīvojamam kompleksam, ievērojamā cīnģā ir rāžošanas infrastruktūra, tai skaitā dēns padeves kanāli u.c., kuru inženiertehniskie risinājumi aktualitēti ar mēsdienās.

Veicot L gatnes paprfabrikas ciemata vsturiskā centra izpētī, un izstrādājot tātattstbas koncepciju (SIA „AB Forma” 2008.g.), tiek piedāvāts izveidot vairākas tūrisma takas, kas nodrošinātu L gatnes paprfabrikas ciemata vsturiskā centra saglabāšanu un funkcionālu izmantošanu kultūrvsturē tūrisma produkta attīstībai.

Pirmajam posmam ir izstrādāts tehniskais projekts, kura realizācija nodrošina pirmās kultūrvsturē tūrisma takas izveidi. Tādāpat divos maršrutos – „L gatniešu dzīvesveids” un „L gatnes dabas loks”. Šie maršruti, gan katrs individuāli, gan abi kopā, sniedz vispusīgu ieskatu L gatnes vsturē – iepazīstina ar vsturisko dzīvesveidu un sniedz priekšstatu par inženiertehniskajiem sasniegumiem.

„L gatniešu dzīvesveids” ir stāsts par L gatnes paprfabriku un tās strādniekiem – L gatnes iedzīvotājiem. Maršruts sākas pie Tūrisma informācijas centra un pa Brīvības ielu ved līdz paprfabrikai. Ciešpējams aplūkot Zausalas dzīvojamā kompleksu, kas sastāv no divām koka kām un viengāsvsturiski saglabātās „laubtes”, kādas bijušas katrdzīvojamā kompleksā.

Maršruta turpinājumā L gatnes paprfabrikas apmeklējums, kurš iespējams skatīties paprā ražošanas procesā, un šīrosjot L gatnes upi, aplūkojot dzemdību namu, nokļūst Skolaskalnā – dzīvojamā kompleksā, kas sastāv no divām daudzdzīvokļu koka kām un parku. Šai kalnā izveidota skatu platforma, kas paver skatu uz paprfabriku „no augšas” (restaurēta klasiskā L gatnes paprfabrikas fotogrāfija). Skolaskalnā saglabājus vsturiskās tualetes un viens no brīžiem (saimnieciskās kādas bija katra kompleksa neatņemama sastāvdaļa). Vecs skolīns kā apskatīt L gatniešu dzīvesveida muzejs.

Tūlīkais maršruts ved gar 19. gs. beigās celto slimnīcu. Turpinājumā apskatīt L gatnes Centra „Spriū” kapi, kuros kābalta pilsētā v L gatnes centra kapu kaplīnā (Valsts nozīmes aizsargājams kultūras piemineklis).

Projekta pirmajam posmam paredzēts, ka maršruts pa Spriū ielu gar 1894. gadā celto L gatnes kultūras namu, kurā apskatīt grieztu dekorāciju (Valsts nozīmes aizsargājams kultūras piemineklis) ved uz skumpunktu – Tūrisma informācijas centru, bet otrajā projekta kārtā paredzēts, ka maršruts tiek papildināts ar taku, kas ved uz nfabriku – pirmo paprā ražotni L ganā, un savienojas ar maršrutu **„L gatnes dabas loks”**.

Maršruts „L gatniešu dzīvesveids” ir pieejams cilvēkiem ar pašmācību vajadzībām. Apskates ilgums aptuveni 2,5 stundas.

„L gatnes dabas loks” ir maršruts, kas sadalīts divās tūrisma takās „Lejas taka” un „Augšējā taka”. „Lejas taka” ir pieejama cilvēkiem ar pašmācību vajadzībām. „Augšējā taka” dabas reljefā dāšdu iespēju nav.

Maršruts sākas pie Tūrisma informācijas centra gar centra dāvirzienā uz nfabrikas klintīm (Valsts nozīmes aizsargājams dabas piemineklis). Pa ceļam apskatīt Lustzīsi (Valsts nozīmes aizsargājams dabas piemineklis) un L gatnes 19. gadsimta inženiersasniegumi – denstecēskanālu sistēma ar mēkslgo denstkrātuvi un slāžu sistēmu, kā arī divi atjaunotie vsturiskie tilti – Wilhelmin, Eizen (šādi tilti i L gatnā bijuši vairāki par 10 uz šāi projekta ietvaros divi no tiek atjaunoti).

Pie nfabrikas klintīm iespējams skatīties nfabriku un senos denstecēsus ar akvaduktu. Iespējams skatīties vju balstus un fotoreportāžu. nfabrikas klintīs apskatīt smilšakmens pagrabi un mēkslgo sālas, kuru L gatnes apkārtnē ir vairāki par 150. Uz nfabrikas klintīs izveidota skatu platforma.

„Lejas taka” neturpinās, bet atgriežoties skumpunktā iespējams baudīt ainavu ap centra dāi, tāi skaitā apmeklēt L gatnes kultūras namu un smilšakmens alas Lustzīsi, bet šīrosjot upes kanālu iespējams turpināt maršrutu pa „Augšējotaku”, kas no nfabrikas klintīm gar smilšakmens pagrabu nogāzi turpinās līdz Rgaskalnas – trās koka daudzdzīvokļu kompleksam. Ar šāi

kompleks , l dz gi k „L gatniešu dz vesveida” maršrut ir iespēja iepazīties ar paprftfabrikas str dnieku dz vi un sadz vi.

No R gaskalna atgriežas uz takas s kumpunktu pa ce am no R gaskalna skatu platformas apskatot L gatnes centra ainavu – Lust zi, centra d i, kult ras namu u.t.t.

Abi kult rv stures t risma maršruti past sta st sta par dz vi L gatn 19. gs. beig s, kad izveidotais soci li – ekonomiskais modelis piln b nodrošin ja L gatnes un l gatniešu dz vi p c pašpietiekam bas principa. Un ja „L gatniešu dz vesveids” vair k piev ršas dz vestelpas racion laj m pus m – darbs pap rfabrik , m c bas skol , rst šan s u.t.t., tad „L gatnes dabas loks” vair k st sta par l gatniešu emocion lo dz ves stilu – dabas ainavu apvelt ta harmonija, balles, ekskluz vi tilti i vakara pastaig m u.t.t.